

Vodič za kandidiranje na izborima zastupnika u hrvatski sabor 2016.

Tko i na koji način predlaže kandidacijske liste na parlamentarnim izborima i koliko je potrebno prikupiti potpisa?

Kandidate mogu predlagati registrirane političke stranke i birači (neovisne liste). Stranke ne moraju prikupljati potpise za isticanje kandidature dok birači moraju prikupiti **najmanje 500 potpisa birača iz određene izborne jedinice** za kandidiranje neovisne liste.

Potpisi birača u postupku kandidiranja zastupnika prikupljaju se na propisanom obrascu u koji se unose ime i prezime, adresa prijavljenog prebivališta, dan, mjesec i godina rođenja, broj važeće osobne iskaznice ili putovnice i mjesto izdavanja kao i potpis birača predlagatelja.

Prijedlog neovisne liste potpisuje jedan od birača koji su predložili listu.

Gdje se mogu pronaći obrasci za kandidiranje i prikupljanje potpisa?

Službeni propisani obrasci za kandidiranje i za prikupljanje potpisa mogu se pronaći **u Narodnim novinama ili na internetskim stranicama www.nn.hr i Državnoga izbornog povjerenstva www.izbori.hr.**

Obrasci su dostupni od dana kad Predsjednica raspiše izbore, tj. od stupanja na snagu Odluke o raspisivanju izbora – 30. srpnja 2016!

Što se mora navesti u prijedlogu kandidature, tj. liste?

Kandidatom se smije biti **samo na jednoj listi i samo u jednoj izbornoj jedinici.**

U prijedlogu liste za izbor zastupnika u Sabor obvezatno se navodi naziv liste, a kandidati na listi moraju biti poredani od rednog broja 1 do zaključno rednog broja 14.

Redoslijed kandidata istaknutih na listi samostalno utvrđuje predlagatelj.

Ako prijedlog liste sadrži manje od 14 kandidata lista nije pravovaljana.

Ako prijedlog liste sadrži više od 14 kandidata smatrat će se da je pravovaljana lista od prvih 14 kandidata.

U prijedlogu liste za svakog se kandidata obvezatno navodi: ime i prezime, adresa prijavljenog prebivališta, dan, mjesec i godina rođenja, spol te broj važeće osobne iskaznice ili putovnice i mjesto izdavanja.

U prijedlogu liste, uz ime i prezime kandidata, mogu se navesti stručni naziv i akademski stupanj kandidata u skladu sa Zakonom o stručnim nazivima i akademskim stupnjevima.

Pravo predlaganja kandidata nacionalnih manjina za zastupnike i njihovih zamjenika imaju **političke stranke, birači i udruga/udruge nacionalnih manjina**.

Ako kandidata nacionalnih manjina za zastupnika i njegovog zamjenika (kad je to propisano) predlažu birači, za pravovaljanost kandidature potrebno je prikupiti najmanje 100 potpisa birača.

Kada pripadnici više nacionalnih manjina zajedno biraju jednog zastupnika u Sabor, tada pripadnici tih nacionalnih manjina mogu predložiti kandidata u istom prijedlogu.

Što se mora navesti u prijedlogu za kandidiranje pripadnika nacionalnih manjina?

Prijedlog neovisnog kandidata potpisuje jedan od birača koji su ga predložili.

Kandidatom se smije biti samo u jednoj izbornoj jedinici i samo u jednom prijedlogu.

Potpisi birača u postupku kandidiranja zastupnika i zamjenika pripadnika nacionalnih manjina koji se biraju u XII. izbornoj jedinici prikupljaju se na **propisanom obrascu** u koji se unose: ime i prezime, adresa prijavljenog prebivališta, dan, mjesec i godina rođenja, nacionalnost, spol, broj važeće osobne iskaznice ili putovnice i mjesto izdavanja za svakog predloženog kandidata i njegovog zamjenika te ime i prezime, adresa prijavljenog prebivališta, dan, mjesec i godina rođenja, nacionalnost, broj važeće osobne iskaznice ili putovnice i mjesto izdavanja, kao i potpis predlagatelja birača.

Koji je rok za prikupljanje potpisa?

Rok za prikupljanje potpisa je do subote, 13. kolovoza do 24:00 sata, tj. 14 dana od dana raspisivanja izbora, tj. od stupanja na snagu Odluke o raspisivanju izbora!

Mogu li birači svojim potpisom poduprijeti više od jedne liste ili kandidata?

Svaki birač može svojim potpisom podržati **više kandidacijskih lista**.

Tko se ne smije kandidirati prema novim izmjenama Zakona?

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

– genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i

Mora li se pribaviti i dostaviti očitovanje o prihvaćanju kandidature svakog kandidata? Uz prijedlog liste kandidata **obvezatno se dostavlja očitovanje kandidata o prihvaćanju kandidature**. Potpis kandidata na očitovanju nije potrebno ovjeriti.

Obrasci očitovanja se također mogu pronaći na internetskim stranicama **stranicama www.nn.hr i Državnoga izbornog povjerenstva www.izbori.hr**.

Koji je rok za dostavljanje kandidatura? Prijedlog **mora biti zaprimljen u DIP-u najkasnije do subote, 13. kolovoza do 24:00 sata, tj. u roku od 14 dana od dana raspisivanja izbora, tj. od stupanja na snagu Odluke o raspisivanju izbora!**

Tko i kada objavljuje pravovaljane predložene liste? **DIP će u roku od 48 sati od predaje lista izbornih jedinica** za izbor zastupnika u Sabor, prihvatiti i u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj i na Hrvatskoj radioteleviziji objaviti sve pravovaljano predložene liste za svaku izbornu jedinicu, dakle, **najkasnije 15. kolovoza 2016. do 24:00**.

DIP će objaviti za svaku izbornu jedinicu zbirnu listu svih pravovaljanih predloženih lista.

Izborna promidžba počinje danom objave zbirnih lista izbornih jedinica, 16. kolovoza, a završava 24 sata prije dana održavanja izbora, dakle do 9. rujna 2016. u 24:00 sata.

Što je izborna promidžba i koliko traje? Na dan održavanja izbora do zatvaranja birališta, kao i 24 sata prije dana održavanja izbora zabranjuje se svaka izborna promidžba, objavljivanje procjena izbornih rezultata, kao i objavljivanje prethodnih, neslužbenih rezultata izbora, objavljivanje fotografija u sredstvima javnog priopćavanja, izjava i intervju kandidata te navođenje njihovih izjava ili pisanih djela.

Kako se rješavaju situacije kršenja izbornih pravila? Prigovor radi kršenja izbornih pravila u postupku kandidiranja ili izbora **mogu podnijeti kandidati, stranke, 100 birača ili 5% birača izborne jedinice** DIP-u i to u roku od 48 sati od radnje na koju se stavlja prigovor. Najčešći primjeri kršenja su: nepoštivanje predizborne šutnje, glasovanje bez identifikacijskih dokumenata, nepoštivanje tajnosti glasovanja i slično. Zaštita izbornog prava ostvaruje se i podnošenjem žalbe Ustavnom sudu protiv rješenja DIP-a o prigovoru u roku od 48 sati od primitka rješenja.

Koja je uloga promatrača na izborima? Promatrači mogu biti stranački, nestranački i međunarodni. DIP će detaljnije regulirati obveze i prava promatrača kao i pravo isticanja promatrača od strane nezavisnih kandidata. Prisustvo promatrača na biračkom mjestu, poznavanje izbornih pravila i procesa mogu pomoći sprječavanju i/ili otkrivanju kršenja izbornog zakona i pravila (neregularnosti i manipulacija). Prisutnost promatrača pojačava povjerenje građana u izborni proces i u demokratske institucije.

Koja su prava i dužnosti promatrača?

Promatrači imaju pravo pratiti provođenje izbora tijekom cijelog izbornog postupka, a izborna tijela dužna su im omogućiti promatranje svog rada. Promatrači imaju pravo upozoravati na uočene nepravilnosti i zahtijevati njihovo otklanjanje, te u zapisnik o radu izbornih tijela stavljati svoje primjedbe. Promatrači ne smiju ometati rad izbornog tijela, odgovarati na upite birača, tonski ili video snimati te na bilo koji način utjecati na birače.

Atorska prava pridržana